

**MESTNA OBČINA
MURSKA SOBOTA
ŽUPAN**

Kardoševa 2, 9000 MURSKA SOBOTA

Številka : 014-0027/2016-1 (500)

Datum : 16.12.2016

MESTNEMU SVETU

ZADEVA: Predlog za obravnavo na 18. redni seji Mestnega sveta
Mestne občine Murska Sobota

**GRADIVO
PRIPRAVIL:** Mestna uprava Mestne občine Murska Sobota,
Oddelek za premoženjskopravne zadeve

NASLOV: Sklep o ukrepih ustanoviteljice – Mestne občine Murska
Sobota v zvezi z upravljanjem javnega zavoda Pomurske
lekarne Murska Sobota

**POROČEVALEC ali
POROČEVALCI:** Srečko Đurov, direktor mestne uprave
Milena Vöröš, vodja Oddelka za premoženjskopravne
zadeve

**PRISTOJNO
DELOVNO TELO:**

PREDLOG SKLEPA:

Mestni svet Mestne občine Murska Sobota sprejme Sklep o ukrepih ustanoviteljice – Mestne občine Murska Sobota v zvezi z upravljanjem javnega zavoda Pomurske lekarne Murska Sobota.

PRILOGA:

- predlog sklepa
- obrazložitev

Župan
Mestne občine Murska Sobota
dr. Aleksander JEVŠEK

PREDLOG SKLEPA

Na podlagi 21.člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF in 14/15 – ZUUJFO) in 17. ter 88.člena Statuta Mestne občine Murska Sobota (Uradni list RS, št. 23/07 – uradno prečiščeno besedilo, 49/10 in 39/15), je Mestni svet Mestne občine Murska Sobota na ... redni seji, dne, sprejel naslednji

Obrazložitev:

Pravna podlaga za sprejetje tega sklepa je 21.člen Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF in 14/15 – ZUUJFO), ki določa, da občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja naloge upravljanja z občinskim premoženjem in v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe, ter 17.in 88.člen Statuta Mestne občine Murska Sobota (Uradni list RS, št.23/07 – uradno prečiščeno besedilo, 49/10 in 39/15), ki določata splošno pristojnost mestnega sveta za sprejemanje odločitev, med drugim tako mestni svet ustanavlja javne zavode in javna podjetja ter druge pravne osebe javnega prava v skladu z zakonom, ter pristojnost, da mestna občina na področju družbenih dejavnosti zagotavlja javne službe za izvajanje osnovnega zdravstva in lekarniške dejavnosti.

SKLEP

o ukrepih ustanoviteljice – Mestne občine Murska Sobota v zvezi z upravljanjem javnega zavoda Pomurske lekarne Murska Sobota

1.člen

Mestni svet Mestne občine Murska Sobota predlaga, da svet javnega zavoda Pomurske lekarne Murska Sobota v roku 20 dni od sprejema tega sklepa, ponovno obravnava predlog o razdelitvi presežka prihodkov nad odhodki javnega zavoda in ta presežek nameni za sofinanciranje regijskega projekta Soboško jezero – turistično, gospodarsko, športno in kulturno središče regije. Presežek prihodkov nad odhodki se v višini 2.000.000 EUR nakaže Mestni občini Murska Sobota v roku 15 od sprejetja sklepa sveta zavoda.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določil 13.člena Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Pomurske lekarne Murska Sobota, ki določa, da presežke prihodkov nad odhodki, ki jih zavod doseže pri opravljanju svoje dejavnosti kot javne službe, uporablja za opravljanje in razvoj svoje dejavnosti. Nadalje odlok v drugem odst.tega člena določa, da s presežki prihodkov nad odhodki, ki jih zavod doseže izven dejavnosti javne službe, razpolaga zavod samostojno. Svet zavoda je tako kot najvišji organ upravljanja zavoda, v okviru te določbe ustanovitvenega akta, upravičen sprejeti odločitev o delitvi presežka prihodkov nad odhodki, prav tako pa tudi sprejeti poslovni načrt javnega zavoda, na podlagi katere bo takšna odločitev tudi realizirana.

2.člen

Župana Mestne občine Murska Sobota se pooblasti, da v primeru nesprejetja ali nerealizacije sklepa o razdelitvi presežka prihodkov nad odhodki, pristopi k proučitvi reorganizacije lekarniške dejavnosti na območju Mestne občine Murska Sobota ter prouči postopek razdelitve in zavarovanja premoženja mestne občine znotraj Pomurskih lekarn.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi 54.člena Zakona o zavodih, ki določa, da zavod preneha, če ustanovitelj sprejme akt o prenehanju zavoda, ker so prenehale potrebe oziroma pogoji za opravljanje dejavnosti, za katero je bil zavod ustanovljen.

3.člen

Ta sklep začne veljati z dnem sprejema.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 66. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF in 14/15 – ZUUJFO), ki določa, da morajo biti predpisi občine objavljeni, veljati pa začnejo petnajsti dan po objavi, če ni v njih drugače določeno. Ker je predlagani sklep posamični akt, ga v skladu z navedeno določbo zakona, za njegovo veljavnost ni potrebno objaviti v uradnem glasilu občine.

Številka: 014-0027/2016-1 (500)

V Murski Soboti, dne

Župan

Mestne občine Murska Sobota

dr. Aleksander Jevšek

O B R A Z L O Ž I T E V
k sklepu o ukrepih ustanoviteljice – Mestne občine Murska Sobota v zvezi z
upravljanjem javnega zavoda Pomurske lekarne Murska Sobota

1. Pravni temelj za sprejem sklepa

17.člen Statuta Mestne občine Murska Sobota (Uradni list RS, št.23/07 – uradno prečiščeno besedilo, 49/10 in 39/15) določa, da mestni svet ustanavlja javne zavode in javna podjetja ter druge pravne osebe javnega prava v skladu z zakonom.

Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP) določa, da se za opravljanje javnih služb ustanovijo javni zavodi, ki jih lahko ustanovijo republika, občine, mesto ali druge z zakonom pooblašene javne pravne osebe.

Mestna občina Murska Sobota je skupno s 15 ostalimi občinami na območju Pomurja, z Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Pomurske lekarne (Uradni list RS, št.44/96, v nadaljevanju: odlok o ustanovitvi), v letu 1996 ustanovila javni zavod Pomurske lekarne (v nadaljevanju: javni zavod).

2. Ocena stanja, razlogi za sprejem sklepa in cilji sprejetja sklepa

a) Razdelitev presežka prihodkov nad odhodki za regijski projekt

Mestna občina Murska Sobota je javnemu zavodu v letošnjem letu že večkrat (neuspešno) podala predlog, da svet zavoda, kot najvišji organ odločanja javnega zavoda, odloči o razdelitvi presežka prihodkov nad odhodki. Predlog, ki je upošteval kriterij po številu prebivalstva po vseh občinah ustanoviteljicah (25), ni bil sprejet. K temu pa so poleg nasprotovanja javnega zavoda, pripomogla tudi različna stališča drugih občin ustanoviteljic in sicer, da se razpoložljiva sredstva preveč drobijo po občinah, da predlog ni ustrezen, ker da javni zavod opravlja svojo dejavnost zgolj v 10 občinah (od 25 občin ustanoviteljic), da nekatere občine javnemu zavodu zagotavljajo brezplačne prostore, ki so jih izgradile same in da nekatere občine na svojih območjih omogočajo dejavnost zasebnikom koncesionarjem, zaradi tega pa do teh sredstev naj ne bi bile upravičene.

Na 16.seji sveta zavoda z dne 26.2.2016 je svet zavoda sprejel sklep, da se del presežka prihodkov nad odhodki Pomurskih lekarn, ki ne bo vplival na stroške dela, opravljanje ter razvoj dejavnosti in na likvidnostno poslovanje javnega zavoda, lahko namenijo za sofinanciranje regijskega projekta. Tudi na zadnji seji sveta zavoda lekarn je tudi sam direktor podprl predlog, da se sredstva ne drobijo in da se namenijo za en projekt, ki bi prispeval k zdravju ljudi.

Soboško jezero – Vrata v Pomurje je projekt regijskega značaja, ki je pridobil tudi podporo Sveta Pomurske razvojne regije. S projektom se načrtuje celovita revitalizacija Kamenšnice v sodoben turistični, gospodarski, športni in kulturni center, ki bo vplival na promocijo zdravega načina življenja, boljše počutje prebivalstva in na dvig življenjskega standarda prebivalcev Pomurja.

b) Razlogi za proučitev reorganizacije lekarniške dejavnosti na območju Mestne občine Murska Sobota

Ugotavljamo, da ne glede na to, da javni zavod pretežni del svoje dejavnosti opravlja na območju Mestne občine Murska Sobota, ta občina kot ena izmed ustanoviteljic ne more uveljaviti nobenih upravljaljskih pravic, saj ima njen predstavnik v svetu zavoda, izmed skupaj 23 članov, zgolj en glas. Glede na navedeno in zaradi različnih pogledov nekaterih občin, kakor tudi javnega zavoda, je tako onemogočeno sprejemanje ključnih odločitev, ki se tičejo tako delovanja javnega zavoda, kakor tudi zaščite interesov občanov, ki jih občine dejansko zastopajo. Takšna nezmožnost učinkovitega upravljanja se preko odločitev sveta zavoda, kaže v odločitvah vodstva javnega zavoda, katerih neposredne posledice so :

- neustrezno upravljanje s kapitalsko naložbo Galex d.d. – v preteklosti je bil javni zavod večinski lastnik te delniške družbe, danes pa je le še zgolj cca.2 % lastnik vsega kapitala družbe, do česar je prišlo z usklajenim sprejemanjem odločitev s strani vodstev javnega zavoda in družbe na skupščinah, vse od leta 2007 naprej,
- ne spoštovanje ukrepov oziroma ugotovitev notranje revizije, ki je ugotovila velike kršitve pravil o javnem naročanju, nezakonito podeljevanje nagrad članom sveta zavoda in neustrezno vodenje vrednosti kapitalskih naložb,
- negospodarno ravnanje z javnimi sredstvi - javni zavod naroča blago brez postopkov javnega naročanja pri ponudnikih, ki niso najugodnejši, s tem pa nastaja zavodu neposredna škoda, ocenjena na 150.000 eur letno,
- dejstvo, da se osebni prejemki zaposlenih povečujejo in so bistveno višji kot za ostale javne uslužbenke, ki so podvrženi sistemu plač v javnem sektorju, po drugi strani pa se kategorično zavračajo pobude občin za razdelitev presežka občanom občin ustanoviteljic.

Družbene razmere, v katerih je bil javni zavod ustanovljen v letu 1996 s strani takrat 16 občin, sedaj nikakor več ne ustreza spremenjenim razmeram, saj je na tem območju po uvedbi nove lokalne samouprave nastalo že 25 občin, ki pa imajo različne poglede na izvajanje lekarniške dejavnosti na njihovem območju. Poleg tega so občine, kljub temu, da so ustanoviteljice javnega zavoda, na svojem območju dovoljevale opravljati dejavnost koncesionarjem, kar nenazadnje vpliva na poslovni rezultat javnega zavoda.

Objekti, izgrajeni iz prispevkov občanov, se ves čas od njihove izgradnje, nekateri že od 80.let pr.st., nudijo javnemu zavodu povsem brezplačno, to premoženje pa je osnova in temeljna predpostavka, da javni zavod sploh lahko opravlja tako javno službo kot tržno dejavnost, torej prodajo drugega blaga občanom. Hkrati in istočasno, se namreč z izvajanjem javne službe v teh nepremičninah izvaja tudi tržna – gospodarska dejavnost, to je prodaja zdravil brez receptov in drugega blaga za široko potrošnjo, povezano z zdravjem občanov, ki jo javni zavod seveda povsem legitimno in dovoljeno opravlja ter predvsem iz te dejavnosti v veliki meri ti presežki prihodkov nad odhodki, sploh nastajajo. Javni zavod zato ne moremo primerjati z drugimi gospodarskimi subjekti, ki lahko pozitivni rezultat iz dejavnosti uporabljajo samostojno, ampak je javni zavod kot subjekt javnega prava in kot posredni proračunski uporabnik, pri svojem poslovanju dolžan dosledno ter brez izjem spoštovati vsa pravila gospodarnega ravnanja z javnimi sredstvi in poslovati predvsem transparentno in izključno v korist uporabnikov, kakor tudi občin ustanoviteljic, ki mu opravljanje dejavnosti sploh omogočajo. Tako je zahteva občin, da se presežki sredstev iz lekarniške dejavnosti, namenijo občinam za investicije, ki bodo koristile njihovim občanom, vsekakor legitimna in povsem upravičena.

Iz vsega navedenega izhaja, da je dolžnost in pravica občin ustanoviteljic, da temeljito razmislijo o statusni organiziranosti javnega zavoda v dosedanji obliki in podvzamejo določene ukrepe, da se bo lahko njihov glas v organih upravljanja, spoštoval in upošteval.

Presežki, ki nastajajo iz tržne dejavnosti v lekarnah, so v Sloveniji v zadnjih letih konstantni v vseh javnih lekarniških zavodih, zato je tudi večina občin, ki so njihove ustanoviteljice, sprejela ustanovitvene akte, ki vplačilo presežkov v proračune občin omogočajo. Tako je napr. Mestna občina Ljubljana od leta 2007 v proračun pridobila cca.31.mio eur, takšno ureditev oz. vsaj možnost so v ustanovitvenih aktih uvedli tudi v Mariborskih lekarnah, Lekarni Ormož, Lekarni Slovenska Bistrica, Kraških lekarnah. Praktično skoraj vsi lekarniški zavodi v Sloveniji presežke prihodkov nad odhodki dejansko ustvarjajo, k temu pa seveda pripomorejo visoke cene zdravil, z receptom ali brez, prehranskih dopolnil in medicinskih pripomočkov, v primerjavi s tujino.

Neizpodbitno dejstvo je, da javni zavod teh sredstev nujno ne potrebuje za tekoče in redno poslovanje, sredstva so na banki deponirana in niso bila porabljena že več let. Takšne ugotovitve javni zavod ne more omajati niti z manipulativnimi poskusi vplivanja na vest odločevalcev o tem vprašanju, češ da bodo apetiti občin po tem denarju, vplivali na preskrbo z zdravili in na zdravje ljudi. Takšna navajanja so, milo rečeno, zavajajoča, neresnična in povsem nekorektna, tako napram občinam ustanoviteljicam, kakor tudi do svojih uporabnikov. Iz vsakoletnih letnih poročil zavoda izhaja, da javni zavod v zadostni meri skrbi za vso opremo lekarn, ki jo potrebuje in je tudi po predpisih mora zagotavljati za tekoče poslovanje, nadalje, da zavod tekoče in celo vnaprej plačuje dobaviteljem za nabavo zdravil in drugega blaga, iz česar izhaja, da je predvsem plačilno dobro sposoben in likviden. Obseg sredstev, ki je po predpisih določen za razdelitev zaposlenim iz naslova uspešnosti iz prodaje blaga in storitev na trgu, je vsakoletno porabljen v celotni odobreni višini, na ta obseg sredstev za delovno uspešnost zaposlenih razdelitev presežka v proračune občin v ničemer ne bo vplivala. Nadalje, zavod vlaga veliko sredstev v izobraževanje zaposlenih in za stalno strokovno izpopolnjevanje ter specializacije delavcev, izvajanje slednjega pa tudi v bodoče ne bo ogroženo.

Deponirana finančna sredstva, je tako zavod, kar izhaja iz njegovega dopisa, uporabil samo kot zavarovanje, zaradi zamika plačil s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje. Zavodu bo od razpoložljivih 4 mio eur, torej razdelitvi polovice tega zneska občinam, ostalo še dovolj sredstev za nemoteno dokončanje investicije v izgradnjo lekarne v Lendavi. Iz vsega navedenega izhaja, da občine s svojimi zahtevami, javnega zavoda nikakor ne bodo izčrpale ali ogrožale njegovega tekočega in rednega poslovanja, kot je to prikazano v javnosti. Primeri iz drugih javnih lekarniških zavodov v Sloveniji kažejo, da presežki v tej panogi dejansko nastajajo, k temu pa seveda bistveno pripomore normativna ureditev te dejavnosti kot regulirane in do neke mere dejansko monopolne dejavnosti. Teh finančnih sredstev javni lekarniški zavodi dejansko sami sploh ne morejo porabiti za svojo (tekočo) dejavnost in zato tudi v primeru Pomurskih lekarn, ta sredstva ostajajo neporabljena na računu zavoda pretežno že od leta 2005 naprej. Povsem na mestu je zato utemeljena zahteva občin ustanoviteljic, da ta sredstva porabijo za projekte, od katerih imajo občani neposredno korist. Ne smemo pozabiti, da prihodek lekarn ustvarjajo občani – uporabniki in to kljub čedalje slabšemu socialnemu položaju in zmeraj večji družbeni in socialni razslojenosti v naši regiji, zato kakršna koli poraba omenjenih sredstev s strani javnega zavoda za nepotrebne naložbe, ki bi bile namenjene zgolj lažjemu delu zaposlenih v javnem zavodu, ni upravičljiva, še manj moralno sprejemljiva.

Pomenljivo je stališče javnega zavoda, navedeno v enem izmed dopisov občini: »hipotetično gledano, bi lahko na primer opremili vseh 14 lekarn z robotskimi sistemi in tega presežka ni več.« Zato ocenjujemo, da obstaja velika verjetnost, da bi javni zavod deponirana sredstva, seveda ob podpori članov sveta zavoda in mimo jasnih usmeritev občin, porabil bodisi za prekomerne in nepotrebne dodatne investicije. Svet zavoda zato mora nujno in takoj ponovno odločati o predlogu razdelitve presežka, v primeru dokončnega nesprejetja sklepa pa se župana Mestne občine Murska Sobota pooblasti, da ustrezno zaščiti interese občine, ki je po številu prebivalstva največja občina ustanoviteljica javnega zavoda.

Župana Mestna občine Murska Sobota se tako pooblasti, da v primeru nesprejetja ali nerealizacije sklepa o razdelitvi presežka prihodkov nad odhodki, pristopi k proučitvi reorganizacije lekarniške dejavnosti na območju Mestne občine Murska Sobota ter prouči postopek razdelitve in zavarovanja premoženja mestne občine znotraj Pomurskih lekarn. Ne glede na to, pa bo k pripravi novega ustanovitvenega akta oziroma spremembam le-tega potrebno pristopiti tudi zaradi prilagoditve novi zakonodaji, ki je sedaj še v postopku sprejemanja (Zakon o lekarniški dejavnosti) oziroma predpisom, ki že veljajo, pa se organizacija zavoda doslej temu ni ustrezno prilagodila (Zakon o lokalni samoupravi določa ustanovitev skupnega organa občin ustanoviteljic, ki so dolžne sprejemati ključne odločitve upravljanja zavoda).

3. Ocena finančnih in drugih posledic;

Sprejetje sklepa nima dodatnih finančnih posledic za proračun občine.

4. Zaključek;

Mestnemu svetu Mestne občine Murska Sobota predlagamo, da predloženo gradivo obravnava in ga sprejme v predlagani vsebini.

V Murski Soboti, dne 16.12.2016

Pripravil:

Oddelek za premoženjskopravne zadeve

Predlagatelj:

Župan

Mestne občine Murska Sobota
dr. Aleksander Jevšek